

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η****Αριθ. 47/9.2.2015**

Σήμερα ημέρα Δευτέρα 9 Φεβρουαρίου 2015 και ώρα 11:00 το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης συνήλθε σε συνεδρίαση, στην οποία παρέστησαν ο Πρόεδρος του ΕΣΡ Ιωάννης Λασκαρίδης, η Αντιπρόεδρος Λίνα Αλεξίου και τα μέλη Εύη Δεμίρη, Γιάννης Παπακώστας, Κωνσταντίνος Αποστολάς, Γεώργιος Στεφανάκης, Δήμητρα Παπαδοπούλου.

Ιστορικό-Νομική θεμελίωση

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ασχολήθηκε με την ενδεχομένη υπό της εταιρείας με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.**, ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού **E-CHANNEL (ΠΡΩΗΝ 902 ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ)** Νομού Αττικής, παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.
2. Η συζήτηση της υποθέσεως πραγματοποιήθηκε την 20^η Ιανουαρίου 2015.
3. Το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τις ακόλουθες διατάξεις:
  - I. Το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, κατά το οποίον η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως ο νόμος ορίζει.
  - II. Το άρθρο 33 παρ. 1 του Νόμου 4002/2011, κατά το οποίο οι ανήλικοι, όσοι είναι ηλικίας 18-21 ετών και οι αυτοαποκλειόμενοι απαγορεύεται να έχουν πρόσβαση σε χώρους όπου διεξάγονται τυχερά παίγνια.
  - III. Το άρθρο 26 παρ. 4 του Π. Δ/τος 109/2010, κατά το οποίο οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές υπερβολικής βίας, καθώς και να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής ή λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός.
  - V. Το άρθρο 7 περ. α του Καν. 2/1991, κατά το οποίο μία εκπομπή στο σύνολό της δεν πρέπει να παραπλανά τους τηλεθεατές της.
  - VI. Το άρθρο 4 παρ. 1, στοιχείο β, ε του Ν. 2863/2000, κατά το οποίον το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Αιτιολογικό

Εκ των στοιχείων του φακέλου, των ενώπιον του Συμβουλίου τούτου ισχυρισμών του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.**, ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού **E-CHANNEL (ΠΡΩΗΝ 902 ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ)** Νομού Αττικής, των υποβληθέντων υπομνημάτων και της παρακολούθησής τους, από dnds που απέστειλε στο ΕΣΡ ο εν λόγω τηλεοπτικός σταθμός, του τηλεπαιχνιδιού με τίτλο «Call & Win» που προβλήθηκε από την 4^η.10.2014 έως την 12^η.10.2014, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Κατά την παρακολούθηση της ροής του τηλεοπτικού σταθμού «E-Channel» για την 4^η Οκτωβρίου 2014 διαπιστώθηκε μετάδοση του τηλεπαιχνιδιού στις **19:10-21:03**. Κατά την έναρξη και την λήξη προβάλλεται κάρτα τοποθέτησης προϊόντος και σήμανση 2^{ης} κατηγορίας («κατάλληλο, επιθυμητή η γονική συναίνεση») για περίπου 2 λεπτά και επεξήγηση για περίπου 30 δευτερόλεπτα. Μετά την επεξήγηση των κανόνων του παιχνιδιού, προβάλλεται σταθερά στο κάτω μέρος της οθόνης λεζάντα με πενταψήφιο τηλεφωνικό αριθμό υψηλής χρέωσης 14757 με τις πληροφορίες χρέωσης κλήσης «1,85€/κλήση» (με σκίτσο έμπροσθεν του πενταψήφιου αριθμού ένα σταθερό τηλέφωνο), «1,97€/κλήση» (με σκίτσο έμπροσθεν του πενταψήφιου αριθμού ένα κινητό τηλέφωνο), καθώς και: «Πληροφορίες: 2106812970 Toraggi A.E.».

Κατά την έναρξη, η παρουσιάστρια εξηγεί τους Βασικούς Όρους Συμμετοχής του παιχνιδιού ενώ παράλληλα προβάλλεται η ανάλογη κάρτα: «Το τηλεπαιχνίδι Call & Win είναι τυχερό παίγνιο και αποτελείται από 2 φάσεις. Την αρχική φάση της κλήρωσης και την τελική φάση της επίλυσης γρίφου γνώσεων. Καθ' όλη την διάρκεια των 2 ωρών της εκπομπής διενεργούνται πολλοί αυτοτελείς κύκλοι επιλογής και επίλυσης γρίφων οι οποίοι περιέχουν τις 2 φάσεις. Αν επιθυμείτε να λάβετε μέρος στο τηλεπαιχνίδι για να επιχειρήσετε την επίλυση των γρίφων καλείτε τον αριθμό 14757 με κόστος 1 ευρώ και 85 λεπτά από σταθερό και 1 ευρώ και 97 λεπτά από κινητό τηλέφωνο. Εάν επιλεγεί η κλήση σας, τότε σας δίνεται η δυνατότητα να επιλύσετε τον γρίφο και να κερδίσετε το αναγραφόμενο έπαθλο. Η κάθε κλήση στον αριθμό 14757 δεν σας παρέχει αυτόματα την δυνατότητα να επιλύσετε τον γρίφο. Πρέπει πρώτα να επιλεγείτε. Ο μηχανισμός επιλογής ενεργοποιείται όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο και ανάλογα με την ροή της εκπομπής. Δεν είστε σε θέση να γνωρίζετε εκ των προτέρων πότε θα ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός. Όταν ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός επιλογής, τότε συλλέγονται όλες οι κλήσεις που έχουν γίνει έως εκείνη την στιγμή και μέσω κλήρωσης επιλέγεται μια από την οποία καλείται πίσω ο συμμετέχοντας. Σε αυτήν την περίπτωση, συνδέεται ζωντανά και άμεσα με το στούντιο για να μιλήσει και να λύσει τον γρίφο. Όλες οι κλήσεις έχουν τις ίδιες πιθανότητες επιλογής ανά κύκλο. Όποτε ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός τυχαίας επιλογής, τότε αυτό σηματοδοτείται με έναν χαρακτηριστικό ήχο. Οι πιθανότητες για να επιλεγεί μια κλήση και να βγει στον αέρα είναι τουλάχιστον μια στις 5000 εισερχόμενες και κατ' ελάχιστο μια κάθε 30 λεπτά της ώρας μετά από κάθε επιλογή. Οι όροι συμμετοχής είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα toraggi.gr και έχουν κατατεθεί στην Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων όπως ορίζει το νομοθετικό πλαίσιο. Η τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά προϋπόθεση της νόμιμης διεξαγωγής του παιχνιδιού. Μπορείτε να ενημερώνεστε για τους όρους και για οτιδήποτε άλλο επιθυμείτε καλώντας το 2106812970. Καλή επιτυχία και Καλή Διασκέδαση».

Στο **κάτω** μέρος της οθόνης, αναγράφονται σε δυο ανεξάρτητες κυλιόμενες ταινίες πληροφορίες για το παιχνίδι: *Ο Μηχανισμός Επιλογής μέσω κλήρωσης ενεργοποιείται ανά τακτά διαστήματα και χωρίς να το γνωρίζουν οι τηλεθεατές και σε κάθε περίπτωση ανά μισή ώρα τουλάχιστον. Ο τηλεθεατής που επιλέγεται τυχαία από τον μηχανισμό*

συνδέεται άμεσα και ζωντανά με την εκπομπή και μόνο εάν επιλύσει τον γρίφο θα κερδίσει το έπαθλο που αναγράφεται στην οθόνη. Οι γρίφοι είναι παιχνίδια γνώσεων, ορθογραφίας και παρατηρητικότητας. Κάθε κλήση αποτελεί μια αυτοτελή προσπάθεια συμμετοχής ανά κύκλο γρίφου. Κάθε κύκλος είναι ανεξάρτητος από τους άλλους και οι κλήσεις από τους προηγούμενους δεν προσμετρώνε στον επόμενο. Η χρέωση είναι ανά κλήση και ανεξαρτήτου διάρκειας και δεν υπάρχει αναμονή. Κάθε κλήση δεν εγγυάται την σύνδεση με το στούντιο. Οι καλούντες δεν συμμετέχουν αυτομάτως στην εκπομπή. Η επιλογή του τυχερού που συνδέεται με την εκπομπή δεν εξαρτάται από τις δεξιότητες ή γνώσεις του, αλλά γίνεται τυχαία μέσω κλήρωσης και με πιθανότητες τουλάχιστον 1/5000.

-Αρχικό γράμμα «Σ.....». Οι λέξεις που ψάχνουμε είναι όλες στην Νέα Ελληνική γλώσσα. Το Τηλεπαιχνίδι τηρεί τις Γενικές Αρχές και Κανόνες Διεξαγωγής Τυχερών Παιγνίων μέσω Ραδιοτηλεοπτικών Μέσων όπως ισχύουν από ΦΕΚ 205/04.02.2014/Αριθμ. απόφ. 93/2/28-1-2014 και συνιστά προϋπόθεση της νόμιμης διεξαγωγής του Παιγνίου. Αναδιατάξτε τα γράμματα του αναγραμματισμού προκειμένου να δημιουργηθεί η σωστή λέξη, χρησιμοποιώντας όλα τα γράμματα ακριβώς μια φορά. Τα παιχνίδια αυτής της εκπομπής βασίζονται στην γνώση και την παρατηρητικότητα. Συμμετοχή μόνο ενηλίκων. Ψάχνουμε μόνο ουσιαστικά. Δεν ψάχνουμε Κύρια Ονόματα και Τοπωνύμια. Οι όροι συμμετοχής είναι αναρτημένοι στη διεύθυνση www.topaggi.gr και διευκρινήσεις μπορούν να δοθούν καλώντας το 2106812970.

Ο πρώτος αναγραμματισμός της εκπομπής είναι Γ-Α-Ν-Τ-Ο-Σ-Α με αρχικό γράμμα της λέξης το «Σ».

Στο 7^ο λεπτό τηλεφωνεί στον αέρα τηλεθεάτρια η οποία βρίσκει την σωστή λέξη (σταγόνα) και κερδίζει τα 350 ευρώ που είναι το έπαθλο.

Οι λέξεις που ακολουθούν είναι: παραμύθι (έπαθλο 500 ευρώ), καραμέλες (έπαθλο 900 ευρώ), αστρολογία (έπαθλο 2450 ευρώ).

Παρατηρείται όμως ότι σε κάθε εμφανιζόμενο γρίφο εμφανίζονται ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης οι οποίες:

- Είτε ακολουθούνται από νέες ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης.
- Είτε ακολουθούνται από συνέχιση του παιχνιδιού χωρίς άμεση επιλογή καλούντος.
- Είτε ακολουθούνται από συνέχιση του παιχνιδιού χωρίς άμεση επιλογή καλούντος και στη συνέχεια από την εμφάνιση νέων ενδείξεων αντίστροφης μέτρησης.

Ειδικότερα,

- Για τον 1^ο γρίφο: Εμφανίζονται δύο συνολικά ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης πριν την επιλογή τηλεθεατή.
- 2^{ος} γρίφος: Εμφανίζονται δύο συνολικά ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης πριν την επιλογή τηλεθεατή.
- 3^{ος} γρίφος: Εμφανίζονται τέσσερις συνολικά ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης πριν την επίλυση του γρίφου (με μία αποτυχημένη προσπάθεια επίλυσης του γρίφου μετά τη 2^η ένδειξη αντίστροφης μέτρησης).
- 4^{ος} γρίφος: Εμφανίζονται δεκατέσσερις συνολικά ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης πριν την επίλυση του γρίφου (με αποτυχημένες προσπάθειες επίλυσης του γρίφου μετά τη 2^η, 4^η, 5^η, 7^η, 9^η, 10^η, 11^η ένδειξη αντίστροφης μέτρησης). Στις 20:55 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης και από τις 21:00 (στην 14^η ένδειξη αντίστροφης μέτρησης) η λέξη «παράταση» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης.

Από την 1^η κιάλας ημέρα ελέγχου διαπιστώθηκε ότι η αντίστροφη μέτρηση πάνω από την λεζάντα δεν αντιστοιχεί σε αντίστροφη χρονική μέτρηση καθώς η αναγραφή «03» στην κάτωθι φωτογραφία αντιστοιχεί μεν σε λεπτά και το «29» σε δευτερόλεπτα αλλά το κάθε δευτερόλεπτο παραμένει στην οθόνη μέχρι την αντίστροφη αριθμητική μέτρηση τουλάχιστον από το «98»:

Για τις υπόλοιπες μέρες του ελέγχου, προβάλλεται: α) κάρτα τοποθέτησης προϊόντος, προ και μετά της μετάδοσης του παιχνιδιού, β) σήμανση 2^{ης} κατηγορίας με διάρκεια 2 λεπτών περίπου με επεξήγηση «κατάλληλο, επιθυμητή η γονική συναίνεση» με διάρκεια 30 δευτερολέπτων περίπου, γ) πληροφορίες για το παιχνίδι στις κυλιόμενες ταινίες στο κάτω μέρος της οθόνης, δ) λεζάντα με τις πληροφορίες κόστους και τον πενταψήφιο αριθμό κλήσης. Μετά την έναρξη αναγιγνώσκονται και προβάλλονται οι «Βασικοί Όροι Συμμετοχής», όπως καταγράφηκαν για την 4^η Οκτωβρίου 2014.

Ημερομηνία	Λέξη	Έπαθλο	Αριθμός ενδείξεων αντίστροφης μέτρησης	Αποτυχημένες κλήσεις για την επίλυση γρίφου
5.10.2014 19:05-21:03	μελωδία	300€	2	0
	μάγειρας	550€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	μηλόπιτες	700€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	αυτοκίνητο	2450€	13	Κλήση μετά την 2 ^η , 3 ^η , 5 ^η , 7 ^η , 9 ^η και 11 ^η αντίστροφη μέτρηση.
6.10.2014 10:35-12:33	λεξικό	250€	2	0
	θάλασσα	350€	2	0
	ροδάκινο	450€	2	0
	αεροπλάνο	550€	2	0
	αναπαράσταση	2550€	14	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 9 ^η 11 ^η και 12 ^η αντίστροφη μέτρηση
6.10.2014 15:50-17:47	λαμπάδα	250€	2	0
	φαντασία	400€	2	0
	ατμόπλοιο	600€	6	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	μπακαλιάρος	2500€	15	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 7 ^η , 9 ^η και 11 ^η αντίστροφη μέτρηση
7.10.2014 10:30:30-12:30	καρδιά	450€	6	Κλήση μετά την 3 ^η και 5 ^η αντίστροφη μέτρηση
	σοκολάτα	750€	5	Κλήση μετά την 3 ^η

				αντίστροφη μέτρηση
	σουβλάκια	3000€	15	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 10 ^η και 12 ^η αντίστροφη μέτρηση
7.10.2014 15:46-17:45	ζαρκάδι	300€	2	0
	χελιδόνη	450€	2	0
	πλυντήριο	700€	6	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	ακρογιαλιά	2600€	18	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 10 ^η , 12 ^η , 14 ^η και 16 ^η αντίστροφη μέτρηση
8.10.2014 10:34-12:29	αστέρι	350€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	γραβάτα	450€	2	0
	κάστορας	700€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	κουραμπιέδες	2750€	14	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 5 ^η , 7 ^η , 8 ^η , 10 ^η και 12 ^η αντίστροφη μέτρηση
08.10.2014 15:45-17:45	νταλικά	400€	2	0
	αλατιέρα	400€	2	0
	σκαλοπάτι	700€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	εστιατόριο	3200€	16	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 10 ^η , 12 ^η , 14 ^η αντίστροφη μέτρηση
09.10.2014 10:30-12:30	πύργος	250€	2	0
	κουρέας	350€	2	0
	σκίουρος	450€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	αερόστατο	600€	2	0
	επιστήμονας	3400€	16	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 5 ^η , 7 ^η , 9 ^η ,

				12 ^η και 14 ^η αντίστροφη μέτρηση
09.10.2014 15:45-17:45	ουρανός	300€	2	0
	διαμάντια	450€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	παράδεισος	800€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	ανεμόμυλος	3700€	16	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 9 ^η , 11 ^η 13 ^η και 14 ^η αντίστροφη μέτρηση
10.10.2014 10:32-12:32	θέατρο	250€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	τυφώνας	350€	2	0
	μανιτάρια	900€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	σοκολατίνα	3500€	17	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 7 ^η , 9 ^η , 11 ^η , 13 ^η , 15 ^η και 16 ^η αντίστροφη μέτρηση
10.10.2014 15:50-17:45	καιρός	300€	2	0
	τραπέζι	400€	2	0
	μουστάκι	700€	7	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η και 6 ^η αντίστροφη μέτρηση
	καλαμπόκι	3600€	17	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 7 ^η , 9 ^η , 11 ^η , 12, 13 ^η , 15 ^η και 16 ^η αντίστροφη μέτρηση
11.10.2014 19:11-21:10	φανέλα	300€	2	0
	καρύδια	450€	3	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	λεμονάδα	750€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	σκαλοπάτια	3300€	15	Κλήση μετά την 1 ^η , 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 8 ^η , 10 ^η , 12 ^η και 14 ^η

				αντίστροφη μέτρηση
12.10.2014 19:13-21:13	δελφίνι	300€	2	0
	σαγανάκι	450€	2	0
	ροδακινιά	1100€	4	Κλήση μετά την 2 ^η αντίστροφη μέτρηση
	μελομακάρονα	3550€	13	Κλήση μετά την 2 ^η , 4 ^η , 6 ^η , 7 ^η , 8 ^η , 10 ^η και 12 ^η αντίστροφη μέτρηση

Στις 5/10/2014 στις 20:42, 20:44 και 20:49 εμφανίζεται η φράση «το παιχνίδι σε λίγο τελειώνει» με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης. Στις 20:45 20:49 και 20:57 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης. Στις 20:56 20:59 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης

Στις 6/10/2014 στις 11:53, 12:19, 17:11, 17:12, 17:13, 17:15, 17:16, 17:24, 17:30 και 17:37 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:16, 17:30, 17:31, 17:44 εμφανίζεται η φράση «το παιχνίδι σε λίγο τελειώνει» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:23, 12:24, 12:26 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης.

Στις 7/10/2014 στις 12:07 εμφανίζεται η φράση «το παιχνίδι σε λίγο τελειώνει» με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:09, 16:41 και 17:11 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης.

Στις 8/10/2014 στις 11:51, 12:12, 12:25, 17:02 και 17:35 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:14 εμφανίζεται η φράση «τώρα είναι η ευκαιρία», στις 12:22, 12:26, 17:35, 17:40 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» στις 12:23, 17:33, εμφανίζεται η φράση «το παιχνίδι σε λίγο τελειώνει» και στις 17:30 «το παιχνίδι μας τελειώνει» ομοίως με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης.

Στις 09/10/2014 στις 12:06, 12:10, 17:20, 17:27, 17:33, 17:36, και 17:41 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:23 εμφανίζεται η φράση «Το παιχνίδι σε λίγο τελειώνει» ομοίως με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης.

Στις 10/10/2014 στις 11:55 και 17:36 εμφανίζεται η φράση «θέλουμε τον νικητή» με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης. Στις 12:13 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» ομοίως με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης.

Στις 11/10/2014 στις 20:54, 20:58, 21:01 και 21:05 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης. Στις 21:06 εμφανίζεται η φράση «το τηλεπαιχνίδι σε λίγο τελειώνει» ομοίως με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης.

Στις 12/10/2014 στις 21:01, 21:05 και 21:08 εμφανίζεται η φράση «τελευταία ευκαιρία» με κεφαλαία γράμματα στο κέντρο της οθόνης. Στις 20:54 και εμφανίζεται η φράση «το τηλεπαιχνίδι σε λίγο τελειώνει» ομοίως με κεφαλαία γράμματα, στο κέντρο της οθόνης.

Πρόκειται περί τυχερού τηλεοπτικού παιχνιδιού το οποίο προβλήθηκε μετά την υποβολή από τον πάροχο του παιχνιδιού της κατά το άρθρο 53 παρ. 6 του Νόμου 4002/2011 υπεύθυνης δήλωσης περί αποδοχής των γενικών αρχών και κανόνων διεξαγωγής των τυχερών παιχνιδιών που έχουν οριστεί με την υπ' αριθμ. 93/2/28.1.2014 απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, με την οποία καθορίστηκαν οι γενικές αρχές και κανόνες διεξαγωγής των τυχερών παιχνιδιών που διεξάγονται δια των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μέσων. Επομένως το παιχνίδι προβάλλεται νομίμως και απομένει ο έλεγχος αν κατά την προβολή του τηρούνται οι όροι της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.

Οι συμμετέχοντες στο τηλεπαιχνίδι αποβλέπουν στην κατάκτηση χρηματικού επάθλου. Όμως, η επιλογή των τυχερών παικτών γίνεται κατά τρόπο αθέατο μεταξύ των συμμετεχόντων οι οποίοι επιλέγονται από την εταιρεία παραγωγής του παιχνιδιού. Η επιτυχία δεν εξαρτάται από τις δεξιότητες των συμμετεχόντων, αλλά από τις επιλογές των παραγόντων της εκπομπής. Πρέπει να σημειωθεί ότι γίνεται επικοινωνία με μια κλήση από τις 5.000 που πραγματοποιούνται με αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη δαπάνη των παικτών και την εκμετάλλευση αυτών.

Όμως πλέον τούτου το εν λόγω τυχερό τηλεπαιχνίδι προβλήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από την 4^η.10.2014 έως την 12^η.10.2014 με την ένδειξη: «κατάλληλο επιθυμητή η γονική συναίνεση» κατά τις πρωινές και τις μεσημεριανές ώρες τις καθημερινές και τις απογευματινές ώρες τα σαββατοκύριακα, σε χρονική επομένως ζώνη προγράμματος που συνηθίζουν να παρακολουθούν τηλεόραση και οι ανήλικοι τηλεθεατές. Κατά τη διάταξη όμως του άρθρου 33 παρ. 1 Ν 4002, απαγορεύεται απολύτως η πρόσβαση των ανηλίκων σε τυχερά παίγνια. Το άρθρο αυτό αναφέρεται σε όλα τα τυχερά παίγνια, επομένως και στα προβαλλόμενα από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα. Το γεγονός εξάλλου ότι τα ραδιοτηλεοπτικά τυχερά παίγνια δεν αναφέρονται ρητά στο άρθρο 26 παρ. 1 του Ν 4002/2011 οφείλεται προφανώς σε νομοτεχνική ατέλεια. Ο νόμος περιέχει στο άρθρο 53 ρυθμίσεις για τη συγκεκριμένη κατηγορία τυχερών παιχνιδιών και είναι σαφές ότι τα τελευταία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Στο άρθρο 26 παρ. 2 αναφέρονται περιοριστικώς τα τυχερά παίγνια που εξαιρούνται της εφαρμογής των κανόνων του, χωρίς να διαλαμβάνονται σε αυτά και τα προβαλλόμενα από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα τυχερά παίγνια. Άλλωστε και για τα τυχερά εκείνα παίγνια που ρυθμίζονται από ειδικότερα νομοθετήματα ισχύει η ίδια ως άνω απαγόρευση πρόσβασης των ανηλίκων στους χώρους όπου αυτά πραγματοποιούνται (άρθρο 3 παρ. 10 Ν 2206/1994 για τα Καζίνο). Δεν συνάγεται επομένως από πουθενά το συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης ήθελε να εισάγει ευνοϊκότερους όρους για τα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά παίγνια σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες τυχερών παιχνιδιών. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο από την στιγμή που η αμεσότητα και ευρύτατη διείσδυση των ραδιοτηλεοπτικών μέσων συνεπάγεται πολύ μεγαλύτερους κινδύνους για τους ανηλίκους σε σχέση με τα τυχερά παίγνια από εκείνους τους οποίους εγκυμονούν άλλες μορφές τυχερών παιχνιδιών. Άκρως αποκαλυπτική ως προς αυτό είναι η από 7 Οκτωβρίου 2014 Εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων προς το Υπουργείο Οικονομικών, στην οποία επισημαίνονται οι κίνδυνοι για τους ανηλίκους από τη μετάδοση τυχερών παιχνιδιών δια του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης.

Ανεξαρτήτως όμως τούτων, η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία απαγορεύει τη μετάδοση, σε ώρες που παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι, προγραμμάτων που μπορούν να έχουν αρνητική επίπτωση στην ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη. Όπως όμως είναι

γνωστό, τα τυχερά παίγνια εγκυμονούν κινδύνους εξάρτησης των πολιτών και ιδίως των πλέον ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων, ενώ καλλιεργούν παράλληλα την προσδοκία του εύκολου και άκοπου κέρδους. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι πολύ μεγαλύτεροι για τους ανήλικους και πολλαπλασιάζονται όσον αφορά τα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά παίγνια, λόγω της ευκολίας συμμετοχής σε αυτά δια απλής τηλεφωνικής κλήσεως. Το συμπέρασμα αυτό επικυρώνεται και από την ανωτέρω αναφερθείσα Εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων προς το Υπουργείο Οικονομικών. Προκύπτει επίσης σαφώς και από την από 14 Ιουλίου 2014 Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ L214/38). Στο παραπάνω κείμενο τονίζονται οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι που συνεπάγεται για τους ανήλικους ακόμα και η απλή επαφή τους με εμπορικές ανακοινώσεις που αφορούν σε υπηρεσίες τυχερών παιγνίων σε απευθείας σύνδεση. Οι κίνδυνοι αυτοί ασφαλώς μεγεθύνονται, όταν πρόκειται για την προβολή αυτούσιων εκπομπών τυχερών παιγνίων από τα τηλεοπτικά μέσα σε ζώνες προγράμματος που συνηθίζουν να παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι. Εξάλλου, η ανωνυμία της τηλεφωνικής συμμετοχής στα ραδιοτηλεοπτικά τυχερά παίγνια καθιστά ουσιαστικά ανέφικτο τον αποτελεσματικό αποκλεισμό των ανηλίκων από αυτήν την κατηγορία παιγνίων. Ακόμα όμως και αν υποτίθετο ότι κάτι τέτοιο ήταν τεχνικά εφικτό, είναι αναμφισβήτητο ότι ακόμα και η απλή επαφή των ανηλίκων με τα τυχερά παίγνια μέσω της τηλεοπτικής προβολής τους ενέχει τον κίνδυνο εξοικείωσης με ένα οικονομικό πρότυπο που μπορεί κατά την ενηλικίωση να τους προκαλέσει αρνητικές συνέπειες οδηγώντας τους στον εθισμό και την κατασπατάληση χρημάτων. Όπως εξάλλου προκύπτει από την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος, η παρουσίαση του παιγνίου γίνεται με τρόπο που ουσιαστικά ενθαρρύνει την πολλαπλή τηλεφωνική συμμετοχή μέσω σχετικών προφορικών αναφορών και την εμφάνιση επαναλαμβανόμενων ενδείξεων αντίστροφης μέτρησης. Παράλληλα, γίνεται επιδεικτική προβολή χαρτονομισμάτων και επισημαίνεται η σημασία κατάκτησης του επάθλου και το τι μπορεί αυτό να σημαίνει για τον τυχερό νικητή. Ταυτόχρονα, αναβοσβήνει και στριφογυρίζει η ένδειξη του προσφερόμενου χρηματικού επάθλου συνοδευόμενη από θαυμαστικά. Επίσης, εμφανίζονται ενδείξεις με το σήμα του ευρώ και αναγράφονται τα κάτωθι μηνύματα: «ΤΩΡΑ Η ΕΥΚΑΙΡΙΑ», «ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ», «ΣΟΥΠΕΡ ΕΥΚΑΙΡΙΑ», «ΜΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΕ», «ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΚΕΡΔΗ», «ΤΩΡΑ», «ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΟΝ ΝΙΚΗΤΗ». Με τον τρόπο αυτό, το μήνυμα το οποίο λαμβάνουν τελικά οι ανήλικοι τηλεθεατές είναι αυτό του άκοπου πλουτισμού και της επιτυχίας μέσω της απλής συμμετοχής τους στα τυχερά παίγνια, με συνέπεια τη σοβαρή βλάβη στην ηθική και πνευματική ανάπτυξή τους.

Επομένως, το υπό κρίση τηλεπαιχνίδι ως τυχερό και εντεύθεν ακατάλληλο για ανήλικους κατά τα ανωτέρω περιγραφέντα έπρεπε να προβληθεί με την προσήκουσα σήμανση και πάντως μετά την 00:30 έως τις 06:00 ώρας.

Πλέον τούτων, παρατηρείται ότι σε κάθε αναγραμματισμό εμφανίζονται επανειλημμένως ενδείξεις αντίστροφης μέτρησης. Η εμφάνιση ρολογιού αντίστροφης μέτρησης καλλιεργεί την εντύπωση στον μέσο τηλεθεατή ότι σηματοδοτεί τη λήξη του χρόνου συμμετοχής στον εκάστοτε προβαλλόμενο αναγραμματισμό, ωθώντας άρα τους ενδιαφερόμενους να σπεύσουν να καταγράψουν την τηλεφωνική συμμετοχή τους στο παιχνίδι. Όμως, στις επίμαχες προβολές και μετά την εμφάνιση της πρώτης αντίστροφης μέτρησης είτε ο χρόνος απλά ανανεώνεται είτε υπάρχει συνέχεια του παιχνιδιού χωρίς άμεση επιλογή καλούντος. Αυτό επαναλαμβάνεται και σε κάθε περίπτωση που εκκινεί νέος γύρος, λόγω λανθασμένης απάντησης του γρίφου από τον κληρωθέντα τηλεθεατή. Ενίοτε μάλιστα ο χρόνος αντίστροφης μέτρησης ανανεώνεται

παραπάνω από μία φορά, πριν υπάρξει ανάδειξη τηλεθεατή για ζωντανή συνομιλία με τον παρουσιαστή του παιχνιδιού. Η εμφάνιση αυτή των επαναλαμβανόμενων αντίστροφων μετρήσεων χωρίς άμεση επιλογή καλούντος παραπλανά τους τηλεθεατές, καλλιεργώντας τους ψευδώς την εντύπωση της πίεσης χρόνου και άρα της ανάγκης άμεσης κλήσεως της εμφανιζόμενης γραμμής υψηλής χρέωσης για συμμετοχή στο παίγνιο. Σημειώνεται περαιτέρω ότι είκοσι περίπου λεπτά πριν τη λήξη του παιχνιδιού εμφανίζονται στο μέσο της οθόνης οι ενδείξεις ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΕ ΛΙΓΟ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ και ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ [εκπομπές 5 Οκτωβρίου, 6 Οκτωβρίου (πρωί και μεσημέρι), 7 Οκτωβρίου (πρωί), 8 Οκτωβρίου (μεσημέρι), 11 Οκτωβρίου και 12 Οκτωβρίου 2014]. Πρόκειται για ενδείξεις που γεννούν στον μέσο τηλεθεατή την παραπλανητική εντύπωση ότι επίκειται η άμεση λήξη του παιχνιδιού, ενώ υπάρχει ακόμα ένα περίπου εικοσάλεπτο συμμετοχών. Επομένως παραπλανούνται οι τηλεθεατές ως προς τους όρους συμμετοχής στο τηλεπαιχνίδι και τα χρονικά περιθώρια του κάθε γύρου. Επίσης, στις εκπομπές της 4ης Οκτωβρίου 2014 και 7ης Οκτωβρίου 2014 (πρωί), μετά το πέρας της 13ης ένδειξης αντίστροφης μέτρησης ανακοινώνεται από την παρουσιάστρια ότι ακολουθεί η τελευταία αντίστροφη μέτρηση του παιχνιδιού. Μετά το πέρας της όμως, εμφανίζεται νέο ρολόι και ανακοινώνεται στο κοινό ότι χορηγείται παράταση συμμετοχής στο παίγνιο. Πρόκειται ασφαλώς για πρακτική που παραπλανά τον μέσο τηλεθεατή, καθώς έχει ήδη βεβαιωθεί από την παρουσιάστρια ότι επίκειται η άμεση λήξη του παιχνιδιού κατά τα ήδη ανωτέρω αναλυθέντα.

Πλέον τούτων, από την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος, προκύπτουν τα εξής:

Εκπομπή 7ης Οκτωβρίου 2014 (10:30-12:30): Στον πρώτο αναγραμματισμό, δίνεται η βοήθεια ότι η λέξη ξεκινάει από Κ. Ο βοήθεια όμως αυτή χάνεται στη συνέχεια από την οθόνη και περνάει μόνο κατά περιόδους σε κυλιόμενη ταινία με μικρούς χαρακτήρες. Προτείνεται από τηλεθεατή η απάντηση ΑΚΡΙΔΑ που είναι σωστή βάσει των στοιχείων που είναι ορατά στην οθόνη, αλλά η οποία αποκλείεται λόγω της βοήθειας που έχει ήδη δοθεί.

Εκπομπή 8ης Οκτωβρίου 2014 (10:34-12:29): Στον πρώτο αναγραμματισμό, δίνεται η βοήθεια ότι η λέξη ξεκινάει από Α. Ο βοήθεια όμως αυτή χάνεται στη συνέχεια από την οθόνη και περνάει μόνο κατά περιόδους σε κυλιόμενη ταινία με μικρούς χαρακτήρες. Προτείνεται από τηλεθεατή η απάντηση ΣΤΕΡΙΑ που είναι σωστή βάσει των στοιχείων που είναι ορατά στην οθόνη, αλλά η οποία αποκλείεται λόγω της βοήθειας που έχει ήδη δοθεί.

Εκπομπή 10ης Οκτωβρίου 2014 (15:50-17:45): Στον τέταρτο αναγραμματισμό, δίνεται η βοήθεια ότι η λέξη ξεκινάει από Κ. Ο βοήθεια όμως αυτή χάνεται στη συνέχεια από την οθόνη και περνάει μόνο κατά περιόδους σε κυλιόμενη ταινία με μικρούς χαρακτήρες. Προτείνεται από δύο τηλεθεατές η απάντηση ΜΠΑΚΑΛΙΚΟ και από έναν τηλεθεατή η απάντηση ΜΠΛΟΚΑΚΙΑ που είναι σωστές βάσει των στοιχείων που είναι ορατά στην οθόνη, αλλά οι οποίες αποκλείονται λόγω της βοήθειας που έχει ήδη δοθεί.

Εκπομπή 12ης Οκτωβρίου 2014 (19:13-21:13): Στον τέταρτο αναγραμματισμό, δίνεται η βοήθεια ότι η λέξη ξεκινάει από Ρ και ότι το τρίτο γράμμα από το τέλος είναι το Ν. Ο βοήθεια όμως αυτή χάνεται στη συνέχεια από την οθόνη και περνάει μόνο κατά περιόδους σε κυλιόμενη ταινία με μικρούς χαρακτήρες. Προτείνεται από τηλεθεατή η απάντηση ΡΟΚΑΝΙΔΙΑ που είναι σωστή βάσει των στοιχείων που είναι ορατά στην οθόνη, αλλά η οποία αποκλείεται λόγω της βοήθειας που έχει ήδη δοθεί.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τηλεθεατές που προφανώς άρχισαν να παρακολουθούν την εκπομπή στην πορεία της και που ευλόγως επομένως αγνοούσαν τη μη ορατή στην οθόνη βοήθεια της παραγωγής χρεώθηκαν προτείνοντας απαντήσεις οι οποίες απορρίφθηκαν ως λανθασμένες βάσει στοιχείων που τους ήταν άγνωστα βάσει των όσων εμφανίζονταν σταθερά στην οθόνη κατά την στιγμή της συνομιλίας τους με την παρουσιάστρια του παιγνίου. Οι συγκεκριμένοι τηλεθεατές παραπλανήθηκαν επομένως λόγω της παράλειψης του παιγνίου να εμφανίζει συνεχώς στην οθόνη τις βοήθειες που αποκλείουν τις πιθανές εναλλακτικές απαντήσεις.

Για τις εν λόγω εκτροπές ενδείκνυται όπως επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό η διοικητική κύρωση του προστίμου.

Λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας της παραβάσεως, του εκ 6.606.334,65 ευρώ ύψους της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί από τον εν λόγω σταθμό και του γεγονότος ότι έχουν επιβληθεί στον σταθμό με τις αποφάσεις 118/5.4.2005, 246/28.6.2005, 53/8.2.2011, 189/2.6.2014, 193/2.6.2014, 195/2.6.2014, 228/2.7.2014, 291/1.9.2014, 359/29.9.2014, 454/18.11.2014, 44/9.2.2015, 45/9.2.2015, 46/9.2.2015 διάφορες κυρώσεις, το εν λόγω πρόστιμο καθορίζεται στο ποσό των 80.000 ευρώ. Μειοψήφησε εκ των μελών η Εύη Δεμίρη, κατά την οποία το πρόστιμο θα έπρεπε να καθοριστεί στο ποσό των 100.000 ευρώ.

**Για τους λόγους αυτούς
Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης**

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.**, ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού **E-CHANNEL (ΠΡΩΗΝ 902 ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ)** Νομού Αττικής, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 80.000 ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παράγραφος 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδαφ. β του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή της, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., που εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής, στην οδό Στουντίου 10-12, με ΑΦΜ 094249653, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Anseimo Zanzi του Mario, με Α.Φ.Μ. 165546649, Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε την 9^η Φεβρουαρίου 2015, καθαρογράφτηκε και δημοσιεύθηκε κατά την 13^η Μαρτίου 2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ